

# SZÉKELY HIRLAP.

Politikai és társadalmi lap s a „Jogász-Egylet” közlönye.

## Szerkesztői szállás:

Szentgyörgy-utca 1092. sz. hová a lap szellemi részét illető cikkek küldendők.

## Kiadó-hivatal:

Wittich József könyvkereskedése, hova az előfizetési pénzek és reclamatiók küldendők.

**Hirdetési díj:** Egy háromszor hasábozott garmond sor ára 6 kr; bélyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.

**Hirdetéseket elfogad:** helyben a kiadó-hivatal; Pesten: Lang Leopold, (Erzsébet tér, 9. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler (Neu-Mark 14. sz.)

## Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton egy egész ivon.

ELŐFIZETÉSI AR:

Félévre . . . . . 3 frt.

Negyedévre . . . . . 1 „ 50 kr.

## Előfizetési fölhívás

a

## „Székely Hirlap”-ra.

Ha lapunk ez évbeni működése elég szerencsés volt, igen tisztelt előfizetőinket a további pártolásra megnyerni, tisztelettel kérjük az előfizetési díjt, — mely **évnegyedre 1 frt 50 kr.** a „Jogász-Egylet” igen tisztelt tagjainak **1 frt** — a kiadó hivatalhoz, Wittich József könyvkereskedésébe mielőbb beküldeni.

Dobolyi Sándor.

## Maros-Vásárhely sept. 23.

Lapunk mult számában szólottunk a Ghyecz Kálmán nyilatkozatáról, most szükségesnek tartjuk a jelen nyilatkozatot, a melynek fontosságát és horderejét a napisajtó egyhanguan elismerte, lapunk szűk keretéhez mérten legalább egyes fontosabb részleteiben közöljük:

A választó vonalat az országgyűlési pártok között a véleménykülönbség képezi az 1867. eszt. kiegyezés becse, és értéke felett.

Többen t. barátaim közül tudják, hogy én régóta nem osztom azon általános rosztalását az 1867. eszt. kiegyezésnek, mely oly sok oldalról hangsúlyoztatik, de alárendeltem nézeteimet barátaim vélemények több más fontos okok között főképen azért, mert az akkori körülmények között azon nem alaptalan véleményben voltam, hogy elfoglalt pártállásunkban sikeresen fogunk közreműködni az említett kiegyezés azon hibáinak kijavítására, melyeket én is létezőknek tartok: a reform kérdésekben pedig a Deák-pártnak legalább egy részével egyetértve, épen kedvező eredményeket vivhatunk ki.

E reményem nem valósult, sőt ellenkezőleg, az események folyama azon meggyőződést érlelte meg bennem, hogy a mostani országgyűlési pártállás mellett, nem csak a kiegyezés létező hiányai nem javíthatók s a reformkérdések helyesen meg nem oldhatók, hanem e helyett a közjog terén inkább újabb megszorításokkal nézhetünk elébe: a reformtérén pedig mindinkább a redactió ösvényére fogunk tereltetni.

Én nem vélem azt, hogy a kiegyezés megszünte szükségképen maga után vonandja hazánk akár jólétének, akár fennállásának megszűnését; mert tudom képzelni magamnak, tudom reményleni az európai események oly csoportosulását, melyben a kiegyezésnek megszűnése mellett hazánknak úgy jóléte, mint függetlensége sokkal magasabb fokra emeltethetnék; de kénytelen vagyok azt is bevallani megsemmisítésének esetében, hazánk, nézetem szerint, hasonlítana a hajóhoz, mely egy nem egészen biztos, de némi biztonságot mégis nyújtó révpartból iránytű nélkül kiindulva a sik tengerre, bejuthat kedvező körülmények közt más biztosabb révpartba, de igen könnyen s valószínűleg el is merülhet a tenger hullámai között.

Az lévén a Deák-párt legjobbjainak is meggyőződése az 1867. eszt. kiegyezésről: igen természetes, hogy ezen párt megtesz mindent, a mi tehetségében van, ezen kiegyezésnek fentartására: s mivel e végre mindenek felett a pártnak az országgyűlésen többségben léte szükséges, erejének teljes megfeszítésével törekszik arra, hogy ezen többséget magának megszerezze, biztosítsa.

Szövetkezik e végre, tekintet nélkül egyébkinti politikai színezetükre, mindazon elemekkel, melyek a kiegyezés feltételeinek pártolására hajlandók; szövetkezik minden redactionarius párt-törredékekkel, igyekszik a kormány hivatalnokai s s más, érdekeiknél fogva a kormánytól többé, vagy kevésbé függésben lévő polgári osztályok férfiai közül minél több oly szavazat szerezni magának, melyekre feltétlenül számíthat; nem utasíthatja vissza azokat sem, kik a kormányynal kötött, vagy más üzletekben, és vállalatokban oly módon vannak érdekelve, mely nem szolgál mindig az ország pénzügyének előnyére.

De ezen szövetkezés nem ingyen történik, annak nagy ára van, melyet a Deák-párt a reform kérdéseiben fizet meg, melyekben nem egyszer, sőt igen gyakran a visszalépés, a reactio terére kénytelen magát sodortatni, vagy legalább nem haladhat szabadelvű, demokratiai irányban csupán azért, hogy azokat, kik a főkérdésben szövetségesei, ne idegenítse el magától.

És mi mindezekben, jelen pártállásunkban, nem segíthetünk; mert a többség uralkodik mindig, az ővé a kormány, a hatalom, jövőre is folyvást azon törvényes, s ha kell, törvénytelen eszközökkel is fogja védeni állását, melyeket eddig alkalmazott: s az uralkodó párt jobberzésű emberei saját maguk előtt védelmet és megnyugtatót találandanak mindezekért abban, hogy az ország jólétének, fennállásának megmentése teszi mindezen jó s rossz eszközöknek használatát szükségessé.

Ha nem téves a rajz, melyet jelen állapotainkról festeni megkísérlettem, a fennálló országgyűlési pártállás csakugyan sok tekintetben káros a hazára nézve; javításáról, más pártállás csakugyan sok tekintetben káros a hazára nézve; javításáról, más pártállásról kell tehát gondoskodni, s ezt mondani könnyű, de nehéz eszközölni.

Erős meggyőződésem szerint állandó és biztos pártalakulás csak úgy közöseu elfogadott elvek alapján történhetik, s csak úgy eszközölhető, ha egyszersmind kilátást nyújt az alakulandó pártnak többségre jutásához, mely nélkül minden pártalakulás különben is sikertelen lenne. Mi kisebbségben vagyunk, ha többséget akarunk az új pártalakulás által alkotni, lehetőségessé kell tennünk, hogy más pártok tagjai velünk csatlakozhassanak s ez csak oly compromissum által érhető el, a melyhez becsülettel hozzájárulhat úgy az egyik, mint a másik fél, és ez sem az egyik sem a másik részről némi elváldozat nélkül nem történhetik meg.

Alláspontját a következőkben foglalja össze:

Kivánom, hogy a létező törvények törvényhozás útján leendő megváltozásukig megtartassanak.

A külügyi politika közösséget elismerem.

Kivánom, hogy a német császárság példája, jelesül a bajor hadsereg mintája szerint magyar hadsereg állíttassék fel, az a hazában szállásoljon, s a közös fejedelem főhadparancsnoksága és az osztr. hadsereggel egyenlő szervezet mellett, a magyar honvédelmi miniszter alá, költségvetésére nézve pedig a magyar országgyűlés alá rendeltessék.

A külügyi politikai közösségénél fogva a közös külügyi miniszterium fentartása ellen nem szólhatok fel.

A közös pénzügyminiszteriumot, közös pénztári kezelését átváltoztatandónak vélem.

A közös főhadparancsnokság teendőinek elintézésére nézve válaszszon az ország a fejedelmi teljhatalom, vagy a közös felelős hadügyminiszter között.

A magyar hadsereg költségvetésének az országgyűlés ellenőrzése alá állítása után a delegációnak eképen igen szűkre szorítandó jelen hatáskörében fentartását az országra nézve veszélyesnek nem tartom.

Önálló bankrendszernek hazánkban létesítését halaszthatatlannak: államadósságunkat az osztráktól, a mint pénzügyileg lehetséges lesz, elkülönözendőnek vélem.

A vám, és kereskedelmi szerződés megújításának alkalmával érdekeinek viszonyos méltánylásával fentartatni kívánom.

Határozottan és nyíltan kimondatni óhajtom valamely ünnepélyes módon az egész világ színe előtt, a mi eddig csak simplicite, homályba burkolva, és csupán elvileg van kimondva, hogy t. i. felséges fejedelmünk uralkodása alatt két állam áll, mely mindamellett, hogy egymástól mégis tökéletesen független és egymás irányában csupán közös, vagy kölcsönös védelemre van kötelezve; óhajtom, hogy mondassék ki, miként már Ferdinand király ő felsége is 1836. esztendőben az országgyűléshez intézett leiratában kimondotta, hogy az osztrák czim Magyarországra nem vonatkozik.

Kivánom, hogy ez elv szolgáljon akár ő felsége többi országaival akár a külfölddel folytatandó minden tárgyalásokban; az osztrák birodalmi kancellári czim soha vissza ne állíttassék; és minden külügyi érintkezésekben felséges urunk követinek és kereskedelmi consulainak meghatalmazványaiiban, s a külügyekre vonatkozó minden jegyzékekben és kiadványokban Magyarországnak a létező szövetség mellett is fenálló állami függetlensége kielégítőleg jeleztessek.

Ha mindezek eképen létesíthetők, hazánk jólétét és függetlenségét azok által, a mik még közösre fenmaradnak, veszélyeztettnék nem tartom, s utódainak, ha törekvéseiket kedvező körülmények között ezeknél többre kívánják kiterjeszteni, azokban a mi megállapodásaink által épen úgy nem lesznek meggátolva, mint nekünk is jogunk

van az elődeink, vagy saját magunk által alkotott törvények uton megváltoztatni.

Az ember hite, az ő mennyországa; nem bírok vérmes reményekkel, de lehetetlennek még sem tartom: hogy azok, miket ez alkalommal elmondottam, előbb-utóbb, az országgyűlés folyama alatt, vagy azután mégis szolgáltathatnak alkalmat az országos pártoknak a hazára nézve kívánatos kiegyezésre; s ha e hitemben is csalakozom, mi történik? én, miként mondani szokták, a mai napon lejáróm magamat; súlyos esemény ez ugy a magán, mint a nyilvános életben, de megadással viselendem el azt is, tiszta öntudatában azon meggyőződéssemnek, hogy a haza iránt kötelességemet teljesítettem.

## JOGI ROVAT.

### Az eskü-bizonyíték.

Dr. Soos Kálmántól.

III.

(Folytatás.)

II. Az eskü-bizonyítéknak tartalmára nézve, mely nyilatkozattételből, azaz valamely állítás vagy tagadásból áll — következő kellékekkel kell bírnia.

1. Az esküben foglalt, vagy avval erősített állítás ténykörülményre vonatkozzék, mert egyáltalában a perbeli bizonyítás tárgyát csak azok képezik; míg az ész- és jogigazságok kifejtése a bíró hivatalos teendője.

2. Csak oly állításra vagy tagadásra lehet esküdni, mely bizonyítást igényel: azért teljesen bebizonyítva levő, köztudomású tényeket vagy ténykörülményeket esküvel is megerősíteni fölösleges, szükségtelen.

3. A nyilatkozottatott tudomásnak öntudatos állapotban szerzett közvetlen saját észrevételen kell alapulnia: mert különben hiányzik a valóságos tudás, a bizonyosság, hiányzik az igazmondás lehetősége. Ezen tartalmi kellék hiányozik némileg az igazmondási képesség személyes kellékétől, minthogy egy oly egyén is, ki a most megnevezett képességgel azaz az észlelésre megkivántató tulajdonokkal és tehetséggel általában bír, s így valamiről tudomást és meggyőződést szerezhet, még azért nem szükségképp szerez is egyszersmind az előtte történt ténykörülményekről biztos tudomást, s így nem szükségképp tud és képes is az egyes eseményekről bizonyos valót mondani; ha például éppen akkor esetlegesen észlelő tehetsége egyáltalában nem vagy csak nem kellő hatálylyal működött teszen alélt, kábult ittas volt a kérdéses időpontban, vagy örültségi rohamban szenvedett; vagy magába mélyedt szórakozott levén, a körültre történetekre nem figyelt. Ezért kívántatik meg a fentebbi kellék, hogy a tudomás észlelésre alkalmas állapotban tényleg történt közvetlen észrevételen alapuljon.

4. Legyen az eskübeli nyilatkozat vagy bizonylás világos, határozott és teljes, mert csak mint ilyen szolgálhat bizonyítékul.

5. Önmagában véve is valószínűnek kell lenni az esküvel erősített állításnak. Azért természetileg vagy jogilag lehetetlen dolgoknál az eskü nem alkalmazható, mert itt nem csak, hogy a szándékolt bizonylás nem valószínű, de sőt az ellenkezője bizonyos, s így kétségtelen, hogy hamis eskü tételnek le. Nem különben ha az eskü tartalma mellett semmi valószínűség nincs, vagy ha a valószínűség éppen ellene harszol: szintén az eskünek hely nem adható, tapasztalati biztosítéka nem lévén az igazmodási képességnek vagy akaratnak fogyatkozására mutatnak.

6. A tettnek bebizonyult lényeges körülményeivel ne ellenkezzék az eskü, mert ekkor hitelre nem érdemes több, mint valószínűtlen. Ez okból nem védelmezhető a tisztító eskü.

Az egyházijog még azt is kellékül kívánta, hogy az eskü igazságos ügy vagy helyesebben a peresfelek jogi rendelkezésük körébe eső tárgy iránt történjék (justitia in objecto) azaz nem szabad a vallás, erkölcsiség és kegyelet ellen irányozva, vagy egy harmadiknak jogsértésével összekötve lennie. Mely kellék azonban természeténél fogva inkább az ígérő, mint a bizonyló esküre vonatkozik, ámbár közérdeknél fogva az utóbbinál is például a házasság érvényessége fölött kizárva lehet.

Ezen tartalmi kellékek egy a tanuzási mint ügydöntő vagy a peresfelek egyéb esküjénél egyaránt megkivántatnak, mert mindenki hason természetű tartalommal bír, i. valamely állítást vagy tagadást foglal magában, s így erre vonatkozó kellékeiknek is azonosoknak kellenniök.

## A hiteltelek könyvnek szerkesztése vállalkozók által.

II.

Azután következik a külsőség (határ): Itt természetesen, szintén minden darab földre lépni kell, azt lerajzolni, kitárgyalni, — és a birtokos telekjegyző könyvének számát, az ideiglenes lajstromba, az illető részletszám mellé bevezetni.

A külsőségben annyival szaporább a haladás, hogy itt csak azon birtokos számára kell nyitni telekjegyzőkönyvet, kinek a telkek tárgyalásánál nem nyitott (például külbirtokosok, kik belső telketnem bírnak) vagy ha a birtokos, jogcíme változik.

3.) Említettem, hogy az egyes földek alakját lerajzolni kell. Ezen rajzok (vázlatok, térrajzok) bár nem készülnek mérnöki eszközökkel, és pontossággal, hanem csak szemmérték után, — mégis oly pontosan kell, hogy készítsenek, hogy az egyes földek alakja és világtáji fekvési a természetbeni alakhoz és fekvéshez lehető hűen, szomszédolás tekintetében pedig kifogástalanul felvéve legyenek.

A rajzok készítését csak gyakorlat után lehet elsajátítani, de leírás után nem. Mindamellett megkísértjük a rajzolás menetét egy két vonással vázolni.

rája vizsgálasával gazdagítsa. Fárosodásai nem is voltak sikeretlenek. Körülbelül 600 növényt ismert és ír le, még pedig helyes észlelet alapján kellő szakértelem és pontossággal. Mint orvos természetesen előnyt ad mindenütt az egyes növények gyógyhatásának.

Műve jóllehet nem tisztán növénytudományi, mind azáltal mégis a középkorban hihetetlen tekintélyre emelkedett. Csaknem 15 évszázadon keresztül tanították az iskolákban, mint maga nemében egyedül álló tökéletes művet. Ez volt egyetlen vezérfonal a növénytanításban és kútfő, ha valakinek kedve támadott írni a növényekről. Hitelét és hírét nagyban emelte az, hogy voltak oly tudósok, kik nyíltan kimondták és hitték, miszerént Pedakius Dioskorides minden növényt, mely a földgolyó-bisán létezik munkájában leírt, és azokon kívül másokat találni nem lehet.

Ezen hit okozta azt, hogy a 16-ik század első feléig senki nem is gondolt arra, hogy a növények körül észleleteket tegyen.

Egy másik római botánicus, a Pedakiussal csak nem korá: Cajus Plinius Secundus, ki dősebb Pliniusnak is nevezetik. Még ma is sokan vannak, kik Piliniust nagy természetudósának szeretik nevezni, pedig, hogy nem volt az arról műve leginkább tanuskodik. Írt egy természetrajzot (c. Plinii secundi naturalis historia,) mely több kiadást ért és korunkig fennmaradt. E mű nem egyéb, mint egy compilatio az ő előtte élt természethistorikusok műveiből. Nála hiányzik a kellő szakismeret, de nem az efogult itélet, melylyel művét összealkotá, miért is ez a növénytudomány gazdagítására nagyon keveset, vagy éppen semmit sem tett. Kivonatát nagyon felületesen esz-

A helyszínelő letéteti ahoz készült egyszerű asztaltát azon föld mezsgyéjére, illetőleg annak szegletébe, a melyet helyszínelnie kell, s megállapítván az iránytűvel (Compass) az északra jelt a föld mezsgyéjének futása szerinti szegletet képező két vonalat húz, — azután az egyik vonalat kiindulási pontul véve, körüljárja a földet s annak minden elhajlásában vagy görbületében ismét felállítván asztaltát és azt az iránytű segédelmével ésszak szerinti állásban helyezvén, azt lerajzolja az elsőől eltérő irányban futó vonalat, s így tovább még a föld alakját kikapja. A rajz helyessége megkívánja azt, is hogy a föld körül járásánál a helyszínelő azt is megjegyezze egy-egy vonallal mindjárt, hogy a körüljárt, földre mely szomszédnak földje s mely helyt rug reá.

Ahoz hogy valaki szemmérték után megítélhesse azt, hogy a földek hosszabb s rövidebb mezsgyéit, mily arányu vonalokkal tegye papírra, nagyon gyakorlott szem szükséges s ezért a kezdők rendszeren lépésre beosztott mérték (scalu) után rajzolni mi némileg több fáradsággal jár, és a haladást is lassítja.

A rajzok rendszeren dőlönként készülnek, s ha az egész dülő lerajzoltatott alakjának természetbeni hűségét minden utával, patakjával, erdeivel szakadásaival s. a t. úgy kell a papíron lehozni, hogy a kevésbé ügyes gazda ember is felismerhesse földjét, ha a rajz elébe táratik.

A ki a rajzra kevés gondot fordít az iránytűt gyakran fel nem teszi, a sok járást nem szereti, rendszeren úgy jár (kivéve a nagyon gyakoroltakat) hogy papírján, a dülő közepén egy nagy házagot talál akkor, midőn már minden részletet lehelyszínel, — vagy összeszorul úgy, hogy egy csomó részletnek helyet nem kap.

Rosz rajz mellett jó munkát összeállítani nem lehet; mert a szomszédolás hamis; s ennek rendszeren új-bóli helyszínelés a következőzése.

4.) Ha a helyszínelés befejeztetett s minden egyes részlet a fennebbiek szerint letárgyaltatott, — a parcellákat az illető telekjegyzőkönyvekbe kell bevezetni és pedig mindegyiket, mint fent is érintettük sorsszám, részletszám, művelési ág, dülönév, és térmérték szerint tisztán corectioik nélkül és jó olvasható írással.

5.) Ezek után jön a munkát előhitelesítése — mely alkalommal minden birtokosnak telekjegyzőkönyvének tartalma felolvastatik és a netán felmerülő hiányok kijavíttatnak.

6.) Vannak még apróbb munkarészek is u. m. új házszámzás, gyámnélküli kiskoru árvák kimutatása, és a többi melyekről azonban itt mind külön szólni, hosszasan tartana.

A munkát előhitelesítésénél jelen kell lenni az oktatódnak is ki az előhitelesítés menetéből a munka minőségét megítéli.

Ha a munkát jónak bizonyul be, az oktató vagy felügyelő biztos a munkát átveszi s intézkedik, hogy a vállalkozó kiérdemelt s kialakított díját megkaphassa. Ellenben, ha a munka rossz, zavaros, javításokkal sem hozható rendbe, szóval ha haszonvehetetlen, a felügyelő visszaveti és más helyszínezőről gondoskodik a vállalkozó pedig a fizetéstől elesik, azaz hiába dolgozott.

Ez utóbbi eset különben ritkán áll be, mert az oktatók már a munka első stadiumában kipróbálják a vállalkozók képességét és a gyengéket jó előre kimustrálják.

A vállalkozók által ekkép elkészített, és az előbbi teljesítés megtörténte után, a felügyelők által átvett telekkönyvi munkálatok, ha felszaporodnak, vagy télen át, midőn helyszínelni nem lehet, telekkönyvi tollnokok, és rendes tollnokok által, e célra bérelt irodában tisztáztatnak, azaz még egy példányban, tisztán, és csinosan leíratnak, s a rajzok lemásoltatnak.

közlé s némely helyt éppen a kevésbé érdekest választá ki, megtoldván azt tárgyellenes reflexióival. Több helyen a leírást, vagy egészen megváltoztatja, vagy elferdíti.

És daczára mindennek, művét a középkor oly tekintélyben tartá és oly nagy tiszteletre méltatá, milyenre Pedakiusét kivéve senkiét. Mert nyelvezete és babonás gondolkodásmódja tökéletesen megfelelt a sötétség és tudatlanság időkörének.

Ennyit mondhatunk e két híresebbé vált botánikusról.

Azon hosszú időszak alatt, mely ezután következett, a növénytudománynak kevés művelője akadt. És ezen kevesek is, vagy Theophrastnak, vagy Dioskorides és Pliniusnak voltak comentatorai. Legtöbbet még az orvosok foglalkoztak a növényekkel, de nem azért, hogy azok beható vizsgálata és analízisével maguknak tudományos ismeretet szerezzenek, hanem hogy próbálgatás után ki tudják orvosi hatásukat.

Ezek között legtöbbet köszönhetni még az arab orvosoknak, kik a középkornak csaknem ezeréves tartalma alatt a görög és római botanicusok által ismert növények számát körül belől másfél százzal szaporították. Ezen szaporodás feltűnő csekély, de megtehető abból, hogy az arabok is nem sok előszeretettel tápláltak a növények iránt, hanem az orvosok és gyógyszerészek, mint szakmájukhoz tartozó dologgal foglalkoztak akarva nem akarva.

A byzancei biradalomnak a törökök általi szétrombolása után, az elűzött görög tudósok közül sokan vándoroltak be Olaszországba, hol vendégszeretőleg fogadtat-

## TÁRCZA.

### A növénytan története Linné koráig.

Ö. Szász Istvántól.

Aristoteles és Theophrast e szerint méltó utódokra, kik az általuk felélesztett szellemet a növénytan szeretete iránt fokozatosan tovább fejlesszék és műveljék, nem találtak, Görögországban sem az alexandriai iskolában, hol a tudósok több élvezetet és gyönyört leltek a scholastica filozofiában, mint a természet szemléletében. Róma még ezeknél is hátrább állott. Strabó így nyilatkozik róluk: „mit ezek mondanak, azt mind a görögöktől sajátították el, tőlök nem sok tudományos értékkel bíró került ki.“ Mit a rómaiak ez időben írtak, az leginkább a polgári életben előforduló foglalkozásokra szorítkozott, milyenek valának a földművelés és kertészet. Tudományos szempontból írni még eddig senki sem kísérelte meg.

M. Porcius Catót, M. Terentinus Varrót, Pub. Virgilius Marót, L. Jun. Moderátus Columellát stb. a botanicus írók közé nem sorozhatjuk, mert ezek munkáj semmi befolyás és előnyvel nem bírtak a növények szoros értelmében vett ismeretére.

Mindazok között, kik a növényekről valamit írtak a római uralom hosszas ideje alatt leghíresebb és legjelesebb volt az anazarbusi Pedakius Dioskorides. Ő kr. után az első században élt. Mint orvos és katona több országokon és tartományokon átutazván, bő alkalmat nyert arra, hogy a növények iránt táplált előszeretét ezek flo-

Ezen újból irt példány az, mely a községben ismét nyilvánosan hitelesítettén a törvényszéknek kezelés végett átadatik, — míg a vállalkozó által készült első példány a birtokosok használatára a községben hagyatik.

A munka minőségének ösmertetése után szükséges megírniuk azt is, hogy a vállalkozó mily díjazást remélhet fáradságért s a községek egy ily munka elkészítése által, körülbelül mennyi költséggel terheltetnek.

(Folyt. köv.)

## Országgyűlés.

Szept. 10.

Elnök Gubody Sándor.

Mindenekelőtt szavazás történik az elnökre a szavazatok összeszámítottak. Szavazott összesen 303 képviselő, kapott: Bittó István 206 Várady Gábor 74, Somsich Pál 1, Chiczy Kálmán 2. Korizmicz László 1. Simonyi Ernő 1, és Pauler Tivadar 1 szavazott, 3 szavazat érvénytelen.

Az alelnökre szavazott 300 képviselő, ebből kapott Perczel Béla 207 szavazatot.

A második alelnökre 282 szavazott, melyekből Bánó József 202 kapott.

Háznagy, Kovács László 193 szavazattal.

Jegyzőknek Széll Kálmán, Mihályi Péter Tombor Iván, Wächter Frigyes, Szeniczai Ödön, Kiss Miklós választottak.

Korelnök, miután minden hivatalnok megválasztott, visszalép és átadja rövid búcsúszavakkal a megválasztott elnöknek az elnöki székét.

Az elnök és az újonnan választott jegyzők helyeiket elfoglalják.

Szept. 11.

Elnök: Bittó István.

A kormány részéről jelen vannak: Lónyay, Trefort Pauler, Tisza, Szlavy.

A jegyzőkönyv hitelesítése után szavazás történik következő bizottságokra egyszerre: a számvizsgáló, a gazdasági, a naplóbiráló, a kérvényi és a 9 bíráli bizottságra.

Ezután szavaztak még a pénzügyi menetelmi és vasuti bizottságra.

Elnök bemutatja a háznak a kormányelnök azon átiratát, melyben jelenti, hogy ő Felsője szept. 16-ára hívta össze a közösügyi bizottságot, mely felolvastatván, elhatározottatott, hogy e leirat holnap fog tárgyalatni.

Ezek után kisorsoltattak az osztályok.

Szeptember 12,

Elnök: Bittó István.

A kormány részéről jelen vannak: Lónyay, Tisza. Pauler, Trefort.

A jegyzőkönyv hitelesítése után,

Elnök jelenti, hogy Tisza Lajos két helyen megválasztatván, lemondott a kézdi-orbai kerület képviselőtéről, új választást fog elrendeltetni.

Hofman Pál bemutatja 72 soprony legyei község tanítójának kérvényét, melyben anyagi helyzetük javításáért folyamodnak.

Gull József bead egy indítványt, melyben kéri a házat, hogy soroztassanak azon képviselők, kiknek jegyzőkönyvük németül vannak szerkesztve az igazoltak közé.

Elnök említi, hogy ezen indítványt előbb ki kell nyomatni és a ház tagjai közt kiosztatni.

Ghyeczy Kálmán azon véleményben van, hogy ez indítvány nem lehet mostani vita tárgya, hanem legfőkébb jövőre lehet zsinormértékül tekinteni. A mi a mostani ügyet illeti a házszabályok egészen világosan azt rende-

lik, hogy a c alá tett jegyzőkönyvek a bíráli bizottságokhoz utasítandók: majd ha ezek jelentésüket beadják, lehet erről többet szólni és határozni.

Trauschentfels Emil azon megjegyzésére, hogy már azon tény hogy nem minden ily jegyzőkönyv lett kifogásolva, szükségessé teszi a mostani tárgyalás és Huszar Imre hivatkozásra a házszabályokra elnök kimondja azon határozatot hogy ez indítvány kifog nyomatni és a képviselők között kiosztatni.

Gull József, ismételve védi indítványát, de Dániel Ernő, Brennerberg Mór és Csernátóni Lajos megjegyzésére ki csodálkozását fejezi ki, hogy miután az elnök ez ügyben már kimondta a határozatot, mégis vita tárgya, hozzá tévén, hogy ő soha sem fog azon elvek szentesítéséhez járulni, melyek ezen föllépés által némelyektől keresztül akarnak vitetni, Gull József vissza vonja indítványát.

Nikolits Sándor a miniszterelnökhöz interpellációt intéz a szerb egyházgyűlés ügyében kérdezi a miniszterelnököt:

1-ször mért nem hagyattak jóvá az 1868. év jun. havára egybehívott szerb nemzeti egyház congressusnak egy a congressusok szervezése, mint a karlovici érsek, és a szerb patriacha megválasztására vonatkozó szabályai?

2-or: Mért vala szándékában a t. miniszterelnök urnak, a f. é. augusztus 18-ra egybehívott congressuson a patriarcha választást a régi mód szerint eszközöltetni?

3-or: Az ezen congressusra kiküldött királyi biztos mért oszlatta föl a meg se alakult congressuszt?

4-or: Mért küldetett kia congressus mellőzésével is ennek szünetelése alatt a zárdai és alapítványi vagyon kezelésére vonatkozó számadások megvizsgálása végett mint királyi biztos b. Májthényi László?

Végre 5-ör. Mikor szándékozik a t. miniszterelnök ur az 1868 évi IX. t. c rendeletének eleget teendő az 1869. egybehívott congressusnak a patriarcha-választást rendező szabályai jóváhagyása után, a szerb nemzeti egyház-congressuszt újból egybehívni, hogy a fenemlített és jóváhagyott szabályok értelmében a karlovici érseket és szerb patriarchát megválassza és a törvény által biztosított egyházi, iskolai és alapítványi ügyeinek félbe szakasztott rendezését és igazgatását folytathassa?

Györffy Gyula az udvarhelyszéki választás ügyében indítványt terjeszt a ház elé, mely szerint a ház az udvarhelyszéki központi választmányt odautasítja, miszerint Ugron Gábor és Orbán Balázs megválasztott képviselőknek a választásról szóló jegyzőkönyvet, mint megbízó levelet haladéknélkül kézhez juttassa.

Trefort Ágoston kéri a 15 tagu tanügyi bizottság mielőbbi megválasztását mert szándéka minél több előterjesztéseket tenni különösen a kolozsvári egyetem tárgyában.

Ennek megválasztása hétfőre tűzött ki.

### Értesítvény.

a Pesten 1872. évi szeptember 23—26-ig tartandó

### harmadik magyar jogászygyűlés

tárgyában.

c) 1872. évi szeptember 26-án reggeli 9 órakor, esetleg délutáni 3 órakor is teljes ülés

a magyar tudományos akademia disztermében.

1. A szakosztályok megállapodásainak, illetőleg a kisebbségi véleményeknek megvitatása és elfogadása, vagy visszautasítása.

disputandum“ nem csak beleegyezését adta e frigyhez, hanem még 500 frt nászajándékot is ígért. Oh én boldog halandó, a ki nemsokára bele fogom dugni nyakam a házasság méz édes jármába!....

Alig végzé Misi e szavakat, betoppant a szobába Juczi teljesen megelégedett arczeccsal.

— Oh jer simulj szívemhez! kiálta Misi s egy ugrással nyakába ugrott, a honnan csak a kérelhetlen halál szakíthat el. Igen Juczite enyém és én tied vagyok. Szeretlek, mint nap az eget, fülemile a magányt, bugó gerle a párját stb.

— Szent isten! mi történt veled Misi? Kérdé Juczi meglepetve.

— Hát te nem is tudod, hogy a nagyságos ur beleegyezett abba, hogy midőn visszatérek Olaszhonból, én tégedet az oltárhoz vezesselek.

E nyilatkozat oly boldoggá tette Juczit, hogy boldogságát nem cserélte volna fel egy sereg apácza fejedelem asszony menybeli jussával, hanem ő nem örvendett annyira annak, hogy a Misi neje leendő, mint ezen fényes titulus-nak, tensasszony s az evvel együtt járó czifra ruha és henyélésnek.

\* \* \*

A mi e nap délutánján történt azt elbeszélni is nehéz. Ám legyen megkísérjük elmondani; te pedig jámbor olvasó vedd elő zsebkendődet és sird tele.

A nagyságos urnak az inas, a ki a nevelő szobájába szokott takarítani, egy levelet adott át. E levél elolvasása után a nagyságos ur felindulva keresé a nevelőt, a kit éppen Juczijával enyelegve talált.

2. A szavazatszedő bizottság jelentése alapján, az állandó bizottság tagjai tekintetében megejtett szavazás eredményének kihirdetése.

3. Azon hónap meghatározása, melyben a jövő évi gyűlés megtartandó lesz.

4. A gyűlés heligazgatására vonatkozó esetleges indítványok tárgyalása.

### II. Ünnepélyek és összejövetelek sorrendje.

1. 1872. évi szeptember 22-én esti 7 órakor ismerkedési estély a „Hungaria“ szálloda felső termében.

2. Szeptember 23-kán kerti ünnepély az „állatkertben.“ Kezdeté esti 6 órakor.

3. Szeptember 24-én esti 7 órakor disz-előadás a nemzeti színházban.

4. Szeptember 25-én esti 7 órakor diszebed a „Hungaria“ szállodában.

5. Szeptember 16-án esti 7 órakor bucsuestély a „Hungaria“ szálloda felső termében.

Állandó találkozási hely ugy délben mint este, kedvezőtlen időben a kerti ünnepély elmaradása esetében is: a „Hungaria“ szálloda felső terme.

### III. Szükséges tudnivalók.

— A jogászygyűlés központi irodája (uri utca 8. sz. első emelet, a budapesti ügyvédi egyeslet helyiségében) f. é. szeptember 20-tól 25-ig bezárólag naponta reggeli 9 órától esti 5 óráig, 27-én pedig reggeli 9 órától déli 1 óráig leendő nyitva.

— A jogászygyűlés hivatalos közlönye, a „Magyar Themis“, a jogászygyűlés tartalma alatt naponként reggel jelenik meg és az ülési helyiségekben fog szétosztatni. A napiközölyért díj nem jár.

— A jogászygyűlés vidéki tagjai a magyarországi gőzhajókon és vasutakon, különösen: a cs. kir. államvasuton (a Valkány-Perjámosi és Uj-Szőny Bécsi és Anina-Oriviczai vonalaknak kivételével) f. é. szeptember 18-tól october 2-ig, a dunagőzhajózási társulat hajóin szeptember 15-től sept. 30-ig, a tiszavidéki vasuton sept. 18-tól okt. 5-ig, a cs. kir. szab. déli vasuton sept. 18-tól okt. 1-ig, az első erdélyi vasuton sept. 17. okt. 2-ig, az egyesült magyar gőzhajózási társulat hajóin sept. 15-től oct. 5-ig, a kassaoederbergi vasuton sept. 18-tól oktob. 2-ig, a magyar-keleti vasuton sept. 17-től oktob. 4-ig, a magyar éjszak-keleti vasuton sept. 18-tól 30-ig, 5%-nyi vitellér-elengedést élveznek az az ide és visszautazás tekintetében, a mennyiben minőségüket az illető pénztárnál tagsági jegyeik felmutatásával igazolandják.

— A jogászygyűlési tagok részére a központi irodában jelvények adatnak ki, (fehér-kék szalagsokor; „magyar jogászygyűlés“ — „Pest 1872. sept. hóban“ felírással) melyeknek a jogászygyűlés tartalma alatti folytonos viselésére a tagok annál inkább felkértenek, mert e jelvények szolgálnak az ülések és ünnepélyek, különösen a diszebed, ismerkedési estély és az állatkerti ünnepély alkalmával rendszerint tagigazolványul. — A váltott tagsági jegyek alapján kapják a tagok az évkönyvet és a napiközöly számain, továbbá ezen jegyek előmutatása mellett a vitelbér leszállítási kedvezményben részesülnek felkértenek azonban a tagok, hogy esetleg félreértések kikerülése végett tagsági jegyeiket is folytonosan maguknál tartani: és kívánatra felmutatni sziveskedjenek.

— Az állandó és rendező bizottság jelvénye: fehér-vörös szalagsokor, „magyar jogászygyűlés,“ — „Pest 1872. se t. hóban“ felírással.

— A tagok kértnek, hogy jelvényeiket tagjegyeik felmutatása mellett a központi irodában személyesen átvenni, és a szakosztályok névjegyzékébe leendő felvétellé-

— Hát te gazember, mit keresel az én házamnál?

— Ez nagyon furcsa kérdés, hát egy híres nevelő mit kereshet az ön házában.

— Hazudsz! te nem vagy az a híres nevelő, a kit én ohajtottam, te csak inasa vagy annak, ime bizonyítja e levél, a mit gazdád tőled a postára küldött s te felhasználva az alkalmat, megszöktél tőle, hogy nálam, mint nevelő szerepelj.

— Nagy isten e levelet én vesztettem el, válaszola meghökkenve Misi.

E pár beszéd után Misi a pünkösdi professor már útban volt, s nagyokat sohajtott, hogy még Juczi is megcsalta őt, mert, követni nem akarta.

— Kedves fiam — szólítja meg az atya Gyulát Misi távoztával — én nem vagyok baljóslatu ember, hanem mégis, azt gondolom, hogy ezt isten akarta és intézte így. Olaszhon helyett el fogunk menni a szomszéd faluba gróf Kéreyhez s megkérjük az Ilona kezét.

— Mire magyarazzam e nagy jótéteményt, e nagy kegyet? Kérdé Gyula örömtől sugárzó aczeccsal.

— Kedves gyermekem „sic fata tulerunt.“

\* \* \*

A königgrätzi csata után hat héttel egy ifju pár adta áldását a szent atya, egy ifju pár mondá el isten színe előtt a holtomiglan és holtodiglan. Ez ifju pár nem volt más, mint Ilona és Gyula.

ván, hazájuk nyelvét és ezzel az őskor elasicus mielységét és ismereteit egy szintén művészetét mindenfelé elterjeszthették.

Közölők némelyek jelentékeny mennyiségű kéziratot hoztak magukkal, mások különböző időkben visszatértek, hogy a még ott maradtakat összegyűjthessék. Ezek példája által ösztönözöttetve, majd az olaszországi tudósok közül is sokan meglátogatták keletet és hangyaszorgalommal gyűjtötték össze az őskor elasicus kor értékteljesebb maradványait, s gazdagon megrakodva tértek vissza hazájukba. Ezen férfiak közül különösen a nemes lelkelű Mediezi Lőrincz érdemi ki leginkább tiszteletünket. Mint hatalmas pártfogója a tudomány és művészetnek a 15-ik század második felében, nem csak, hogy vendégszeretőleg fogadott görög tudósok közül sokat saját házába, hanem maga is keletre menván, sok eredeti és értékes kéziratot összegyűjtött.

(Folyt. köv.)

### A königgrätzi csata után.

— BESZÉLY. —

Irta: Munker Arnold.

(Folytatás és vége.)

— Juczi, ha isten is úgy akarja feleségem leendő. Épen ezt adtam elő egy hosszas oráció kíséretében a nagyságos urnak, a ki eleinte megütközéssel vette tudomásul különös ízlésemet, de miután Cicerói ékesszólással meggyőztem őt a felől, hogy „de gustibus non est

tek legfeljebb az első teljesülés bezártáig ugyanott esz-közölni sziveskedjenek. A gyűlésre megjelent tagok névsora közzé tétetik.

— Az évkönyv két kötetben jelenik meg, az első kötet tartalmazza az indítványokat és előlegesen küldetik meg a tagoknak kézbesítetteti a központi irodában, a második kötet tartalmazandja az összes tanácskozássokat gyors-írói feljegyzés után és utólag fog a tagoknak megküldetni. Az évkönyvért díj nem jár.

— A hölgyek részvéte kölcsönözvén az ünnepélyeknek és estélyeknek legfőbb fényt és kedélyességet, felkérnek a családtagok, hogy az ünnepélyekben családbeliekkel együtt sziveskedjenek részt venni.

— Az állatkerti ünnepély tekintetében intézkedés történt, hogy úgy a kimenet, mint a bejövet alkalmával elegendő társaskocsi álljon a tagok rendelkezésére, melyek szabott áron közvetítendik a közlekedést éjen át is.

— A diszebedhez a jegyek a központi irodában szeptember 24-én déli 12 óráig előre válthatók a központi irodában.

— További felvilágosítások a központi irodában nyerhetők, a kerti ünnepély részletei napiközlöny első számában közöltek.

Kelt Pesten 1872. évi aug. 22-én

Elnöki megbízásból

Dr. Sigmund Vilmos.

## Értesítés és fölhívás!

Székely vértanúk Török, Gálty, Horváth szoborügyi bizottmánya mai napon tartott ülésében következőket határozta.

1., az adakozások tovább gyűjtésére folytatandó, s e végett a künn levő iktatók erélyesbb eljárásra és gyűjteményeknek vagy a ne tán üresen maradó íveknek leg-tovább 872 év végéig beküldésére felkérnek, úgy szintén némely urak a hírlapilag már régebben aláírt összegeknek takarékpénztárilag leendő kamatoztatása végett be-szolgáltatására fölszólítandók.

2., az eddigi gyűjtemények összege a pénztárnoki kimutatás szerint 1445 frt 49 kr 5. é. teszen, mely összeg a helyi takarékpénztárban van elhelyezve.

3., a városi törvényhatóság a föllábitandó emlékszóbor számára szükséges területet a postaréten díjmentesen engedélyezvén, hálás köszönettel fogadtattott.

4., a már régebben kiküldött szobortervező bizottság sürgettetett, hogy tekintettel a begyűlt pénzösszegre részletes tervezetét s költségvetését legfőlebb 872 év végéig terjessze be, egy uttal pesti akadémiai szobrász Halás-László ajánlata is lehető figyelembe vétel végett átadatván.

Miről a t. cz. közönség tudás és ezen kegyeletes ügynek további hazafias pártolása végett értesítettik.

M.-Vásárhelyt 1872 sept. 15-én

a szoborügyi bizottmány nevében.

Lázár Ádám elnök.

## Pályázat.

Az erdélyi gazdák Maros-Vásárhelyt tartott első vándorgyűléshez indítványozott szőlészeti pályakérdés díjazása céljából köröztetett aláírási ív a napokban beérkezvén, az erdélyi gazd. egyet igazgató választmánya mint fenntemlített gyűlés megbízottja ezennel kitűzi a következő

pályakérdést:

„Az erdélyi területen divó karikás szőlőmivelési rendszer a kivitelen költséges compicált és nehézkes a bány borvidék annyi-féle borászati érdekeinknek káros eltérésekkel kezeltetvén:“

„adassék ezen mívelési rendszernek olyan tervezete mely egyszerű s jutányos, értékes és jövedelmező volta tekintetében a borászati ipar céljának megfelel.“

A pályamunkák szokott módon idegen kézzel írva s jelíges levelekkel ellátva 1873. augusztus első napjának déli 12 óráig Kolozsvárra az erdélyi gazdasági egyet titkárához küldendők be.

A pályaművek megbiráltatását szakértők által az igazgató választmány eszközölni s ez adja ki az abszolút becsesel bíró legjobb műirójának a díjt.

A pályanyertes munka sőt a többiek közül is az arra érdemeseknek ítéltek, az „Erdélyi Gazda“ hasábjain közreadtnak, egyébként szerzők tulajdonai maradván Pályadíj 35 arany.

Kelt az erdélyi gazdasági egyet igazgató választmányának Kolozsvárt. 1872. szeptember hó 2-án tartott üléséből.

Br. Huszár Sándor s. k.,

egyleti alelnök.

Gamauf Vilmos s. k.

egyleti titkár.

## Helyi dolgok.

— A baloldali polgárok a tegnap este fáklyás zenével tisztelték meg a képviselőiket.

— Színészaink, holnap bucsú előadásul „Török János“, című 5 felvonásos drámát fogják előadni. Fogadják távozó vendégeinket, közönségünk őszinte köszönetét azon élvezetes időtöltésért, a melylyel estvéinket fűszerezték.

— A Márk Márkus féle söresarnok új vendéglőse Goldschmied Adolf pontos kiszolgáltatásáért és izletes

ételeiért valamint jóízű italaiért megérdemli közönségünk tömeges pártfogását. A tegnap zeneestély volt a melyen számosan vettek részt.

## Szini szemle.

— Ked d sept. 16-án a jótékony nőegylet javára Offenbachnak „Banditák“ című operettje került színre. Előadása sikerült. E jótékony célú előadásra a közönség nagyobb számmal is eljöhett volna. Közönség csekély számmal.

— Szerda sept. 17-én „Nők az alkotmányban“ vigjáték 3 felvonásban; irta Thót Kálmán. E csinos vigjáték előadása meglehetősen vonzó volt, a mit részint annak tulajdonitunk, hogy Philipovicsné (Bánfelyiné) szerepéből egy szót sem tudván egészen a sugóra bizta magát. A Kendi borbocsa meglehetősen, de jóval hátra áll a Kassai borbocsától. Szilágyi (Bánfalvi) és Halmi (bíró Szlankaményi) kitűnően alakítottak.

— Csütörtök sept. 18-án „A 28-dik szám, vagy az első polgári házasság“ életkép 3 felvonásban; irta Berg O. F. Valóságos vásári férczmű minden jelentékenyebb jelenet avagy érdekesítő bonyolulat nélkül. Boér Emma (Zsuzsi) jól játszott, csak szerepének énekes része el is maradhatott volna, mert a legelső dallamon észrevehető volt, hogy a kisasszony más buzájába vágta a sarlóját. Marcell (lábtú művész) pompásan játszott, habár nem volt ment bizonyos modorosságtól. Eihner Anna és Körösi Kálmán szintén jól megállták helyüket. Zajonghy (Waler) Szentgyörgyi és Parragh nem rontottak.

Münker Arnold.

## Jegyzéke

a maros-vásárhelyi kir. törvényszéknél 1872 évi sept. 14-én előadandó urbéri ügydaraboknak.

Előadó kir. tvszéki bíró Gyárfás József által.  
Sővényfalvi tagosítás ügye. b. Kemény Simonnak f. idecsi Gazsi Juon és társai elleni pere. Nagy Tamásnak, magyarói Ferencz e. p. Kemény Györgynek o. ide-, csi Kornea Alexa e. p. b. Bánffy Jánosnak magyarói Buczu Flóra és t. e. p. Ugyanannak Handre Nekita és t. e. p. Ugyanannak Buta Igne t. e. p. Wagner Sámuelnek Boska Gligor e. p. Wagner György örököseinek Stojka Péter. e. p. Wagner György örököseinek Kuresi János e. p.

## Bécsi tőzsdei árkelet

(sept. 14.)

|                                             |       |
|---------------------------------------------|-------|
| 5% metallique . . . . .                     | 66.55 |
| 5% nemz. államkölcsön . . . . .             | 71.45 |
| 1860. államkötvény . . . . .                | 105.  |
| Bankrészvény . . . . .                      | 885.— |
| Hitelrészvény . . . . .                     | 341.  |
| London . . . . .                            | 109.— |
| Ezüst . . . . .                             | 80.50 |
| Arany . . . . .                             | 5.24  |
| Napoleon arany . . . . .                    | 8.70  |
| Földteh. ment. kötvény magyarhoni . . . . . | 82.—  |
| „ „ „ temesi . . . . .                      | 81.—  |
| „ „ „ erdélyi . . . . .                     | 79.—  |
| „ „ „ horvát-slavon . . . . .               | 83.75 |

Felelős szerkesztő: DOBOLYI SÁNDOR.

# HIRDETMÉNYEK

(10)

2—3

## Kiadó szállások.

A Tischler Mayer-féleház, 1-ső emelete egészen, részletenként vagy egyes szobákul, butorozva, vagy anélkül, ez év Szt-Mihálytól kezdve kiadó. Értekezhetni iránta Pestvárosához czimzett szálloda bérlelőjénél.

(5)

4—4

Mindennemü Iskolaikönyvek és taneszközök a következő iskolai évre kaphatók és megrendelhetők a leggyorsabban  
**Wittich József**

ujjonan berendezett és kellően ellátott könyv-, papir-, és írószerek kereskedésében Maros-Vásárhelyt.

(4)

## Legujabb törvénykezési munkák.

Kaphatók Wittich J. könyvkereskedésében

Maros-Vásárhelyt.

## Az 1872. évi Törvények gyűjteménye.

8-adrét I. füzet ára 60 kr.

Kézikönyv a

## BÍRÓSÁGI VÉGREHAJTÓK számára

irta: dr. Dárdai Sándor, ára 2 frt.

## SZABÁLYRENDELET

az irodai szükségletek fedezése, az irodai általános kezelése és az erről vezetendő számadás tárgyában.

## Szabályrendelet,

a bünvádi eljárási költségek meghatározása tárgyában, ára 50 kr.

## Az új vadásztörvény

üggelekül állandó vadásznaptárral, ára 40 kr

## AZ ÚJ IPARTÖRVÉNY

ára 30 kr.

Az új.

## Szolgabirói hivatal

kézikönyve

megyei tisztviselők, ügyvédek, jegyzők, és községi előljárók használatára.

ára 2 frt.

## Birtokrendezési eljárás

az ország erdélyi részében ára 40 kr.

Az igazságügyminister által javaslatba hozott

## Szabályok a bünvádi eljárás

tárgyában ára 40 kr.

Kapható továbbá:

## A BOGYÁR-GYÜMÖLCS

(málna, ribizke, eper, afonya, köszméte sat. tenyésztése különös tekintettel a szőlő-lugas mívelésre ára 50 kr.

## Magyarosan

irta Gyergyai Ferencz, ára 1 frt 40 kr.

## Helység-névtár.

Erdély községeinek betűrendes névtára,

ára 1 frt 50 kr.